

Ivan ARMANDA, *Dominikanke u Šibeniku – Povijest samostana Gospe od Ružarija (1865. –2015.)*, Šibenik, 2015., 301 str.

U nakladi sestara dominikanki šibenskog samostana Gospe od Ružarija 2015. godine izašla je monografija Ivana Armande *Dominikanke u Šibeniku – Povijest samostana Gospe od Ružarija (1865. –2015.)*. Recenzenti ovog vrijednog izdanja, točnije presjeka povijesti dominikanskog ženskog reda u gradu Šibeniku su dr. sc. Martina č. s. Ana Begić i OP dr. sc. Ivan Majnarić.

Mr. sc. Ivan Armanda, mladi znanstvenik i katolički usmjeren istraživač dominikanskog reda u našoj domovini, posebice dokinutih samostana i kuća te rukopisanih njihovih preminulih redovnika, monografiju koju prikazujemo znanstveno je korektno strukturirao i grafički oblikovao. Započinje s „Predgovorom“ (9 – 11) koji je napisala č. s. Katarina Maglica, vrhovna poglavarica Reda, slijedi „Popis kratica“ (13 – 15) i veoma jasan i lijep „Uvod“ (17 – 19).

Monografija je podijeljena na tri dijela. U prvom, uvodnom dijelu, „Dominikanske trećoredice u Šibeniku prije utemeljenja samostana Gospe od Ružarija“ (21 – 47), autor je prikazao povijest dominikanskih trećoredica u Šibeniku prije utemeljenja samostana Gospe od Ružarija. Autor je uspio osvijetliti povijesni tijek i nadasve dokazati njegov kontinuitet od kraja srednjeg vijeka do 1865. godine, od kada su se dominikanske trećoredice uselile u današnji samostan Gospe od Ružarija na šibenskoj Gorici, u ulici don Krste Stošića 7.

U drugom dijelu, „Od utemeljenja samostana Gospe od Ružarija do utemeljenja Kongregacije sv. Anđela čuvara“ (49 – 69), prikazana je povijest samostana od njegova utemeljenja 1865. do utemeljenja Kongregacije sv. Anđela čuvara 1905. godine. U tom razdoblju bilježi se intenzivnije djelovanje šibenskih dominikanki, što je utjecalo na svijest Šibenčana o njihovoj prisutnosti sve do današnjih dana. Mr. sc. Ivan Armanda u ovom je dijelu posebnu pozornost posvetio ujedinjenju sestara u novom samostanu te pokušajima brata dominikanca Anđela Marije Miškova da provede reformu sestrinskog života, zbog čega im je 1874. godine sastavio i posebna pravila. Ta su pravila bila na snazi sve dok dominikanke nisu stavljene pod vlast šibenskog biskupa Antuna Inocenta Fosca 1878. godine. Na kraju drugog dijela prikazana je povijest samostana na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, kada je samostanom upravljala priora Roza Jurić koja ga je znatno unaprijedila u materijalnom pogledu – a još važnije glede unutarnjeg redovničkog života.

Treći dio, „Od utemeljenja kongregacije sv. Anđela čuvara do danas“ (73 – 167), prikazuje povijest šibenskih dominikanki u sastavu Kongregacije sv. Anđela čuvara od njezina utemeljenja 1905. godine do naših dana. Autor je detaljno razradio ulogu šibenskog samostana u tim događajima – te dokazao da je upravo šibenski, a ne korčulanski samostan, kuća matica Kongregacije. Na temelju velikog broja izvora

koje je proučio u Arhivu Hrvatske dominikanske provincije u Zagrebu, autor se posvetio analizi povijesti šibenskih dominikanki od 1905. godine do danas.

Posebno je vrijedan veliki „Prilog“ (175 – 265) u kojem su obuhvaćene dominikanske redovnice ili redovnici koji su u njemu boravili, razumljivo na temelju samo autoru dostupnih podataka. Ivan Armanda pravilno primjećuje „kako povijest samostana nije ponajprije povijest samostanskih zidina ni priča o njihovoj gradnji, rušenju, obnavljanju i uređivanju nego govor o životu redovnica ili redovnika koji su u njemu boravili“. Za sve redovnice (177 – 243) donosi podatke o njihovu podrijetlu, životu i službama u samostanu i Kongregaciji. Kolega je to pravilno nazvao Nekrologom, ali ga slobodno možemo nazvati i Shematizmom jednog poštovanog i vrijednog ženskog Reda, sljednicama svetog Dominika u Šibeniku.

Kako i priliči ozbiljnom istraživaču, u ovom slučaju crkvene povijesti, mr. sc. Ivan Armanda iznosi vlastiti „Zaključak“ (265 – 266). Ukratko podsjeća na višestoljetnu povijest sestara dominikanki u Šibeniku koje su svojim požrtvornim radom za malog i siromašnog čovjeka oduvijek svjedočile Evanđelje. Početak 20. stoljeća sestre su dočekale snažnije nego ikad u svojoj povijesti, ali im primat preuzima Korčula, a Šibenke-dominikanke s manjim brojem zvanja služe gradskom puku (i onom iz šibenske okolice) u karitativnom i odgojnom vidu. Dolaskom komunističke vlasti šibenske dominikanke imovinski stradavaju, ali ni tada nisu nadvladane, niti su se predale, makar su mijenjale i mjesto boravka u gradu. Još snažnije su se posvetile humanom radu, udomljavanju i doživotnoj skrbi osamljenih starica, a danas sukladno brojčanosti, starosnoj dobi te stručnoj spremi i odgojno-obrazovnoj ulozi u šibenskoj Katoličkoj školi. No, jedno je isto, bile su i ostale šibenske poštovane „bile časne“.

„Sažetak“ (267 – 268) monografije preveden je na engleski jezik. Potom slijedi „Bibliografija“ (271 – 278): objavljeni i neobjavljeni izvori, „Literatura“ (279 – 288), „Bilješka o autoru“ (289) i na samom kraju „Kazalo imena“ (291 – 301).

Stručni krugovi i zainteresirano čitateljstvo ima se priliku upoznati sa sadržajem vrijednog rada iz monografije mr. sc. Ivana Armande. To je, točnije, autorov licencijatski rad koji je 2013. godine obranio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Kao laik dao je zanimljiv prilog izučavanju povijesti ženske redovničke zajednice šibenskih dominikanki te njihovih biografija. Nesumnjivo, to je značajan doprinos ne samo njima već crkvenoj povijesti te poticaj i za druge redovničke zajednice, ženske i muške, ne samo na tlu Republike Hrvatske nego i uopće tamo gdje je zabilježena opstojnost katoličke vjerske zajednice.

Josip Celić